

Müstəqilliyimiz əbədidi

(Əvvəli 1-ci səhifədə).

«İstiqlal bəyannaməsi»ndə bildirilirdi ki, müstəqil Azərbaycan dövləti Xalq Cümhuriyyəti şəklində idarə olunacaq. Bu o demək idi ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini xalqın seçdiyi adamlar—yəni deputalar idarə edəcəkdi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dünyada Azərbaycan Demokratik Respublikası (ADR) kimi tənindı.

Müstəqil dövlətimizin ilk hökumətinə rəhbərlik etmək Milli Şura tərəfindən Fətəli xan Xoyskiye təpsirildi. 1918-ci ilin iyundan Azərbaycan hökuməti Tiflisdən Gəncəyə, sentyabrın 15-də isə Bakıya köçdü. 1918-ci il dekabrın 7-də 120 deputatdan ibarət Azərbaycan parlamentinin təntənəli açılışı oldu. İclasda Azərbaycanın gerbi və milli himnimiz təsdiqləndi. Azərbaycan dili dövlət dili kimi elan edildi. Üzrəngli, ay-ulduzu dövlət

bayrağımız iclas zalına gətirildi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq, qısa bir vaxt ərzində—1918—1920-ci illərdə Azərbaycanda təsərrüffatın dirçəlməsində, xalqın savadlanmasımda çox böyük irəliləyişlər əldə olundu. Bu gün xalqımızın başlıca elm və təhsil mərkəzi olan Bakı Dövlət Universiteti 1919-cu ilin noyabrında fəaliyyətə başladı. Məktəblər, kitabxanalar istifadəyə verildi, Azərbaycan opera-dram teatrı təşkil edildi. Milli muzei—«İstiqlal» muzeysi yaradıldı, bir çox qəzet və jurnallar dərc olundu.

Dünyanın ən böyük ölkələri Azərbaycanın müstəqilliyini tanımağa başladılar. Amma ölkənin şimal sərhədlərində vəziyyət gərgin idi. Sovet Rusiyası Azərbaycanın müstəqilliyini tanımaq istəmir, bu gənc respublikanı zəiflətmək üçün hər cür vəsitəyə əl atıldı. Rusiya Azə-

baycanın zəngin sərvətlərinin, ilk növbədə Bakı neftinin əldən çıxması ilə heç cür razılaşa bilmirdi. Odur ki, Rusiyada Azərbaycanı işgal etmək planları hazırlanırdı. Sovet Rusiyası Ermənistənin Azərbaycana qarşı düşmənciliyindən istifadə edirdi. 1920-ci ilin əvvəllərində Ermənistən nümayəndələri Azərbaycan hökumətini devirmək planlarını Sovet Rusiyasına təklif etdilər. 1920-ci il Novruz bayramı günlərində Azərbaycan ordusu erməni qiyamçılarına qarşı vuruşurdu, ölkənin şimal sərhədləri isə müdafiəsiz qalmışdı. 1920-ci ildə XI Qızıl ordu hissələri Azərbaycan sərhəddini keçərək müstəqil dövlətimizə qarşı işgalçılıq yürüşünə başladılar. XI ordunun tərkibində çoxlu sayıda erməni var idi, onlar ordunun tərkibinə qəsdən daxil edilmişdilər.

Bakı bolşevikleri başda A. Mikoyan olmaqla Azərbaycan Cümhuriyyəti parla-

mentinə hakimiyəti təslim etmək tələbini verdilər. Parlament deputatları dinc əhalidə arasında qan tökülməsinin qarşısını almaq üzün hakimiyəti bolşeviklərə təslim etməyi qərara aldılar.

Beləliklə 1920-ci il aprelin 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti devrildi. Azərbaycan Rusiya tərəfindən işgal olundu, xalqımızın müstəqil bir dövlət kimi yaşamaq arzusu baş tutmadı. Azərbaycan işgal edildikdən bir müddət sonra o zamanlar böyük qardaş dediyimiz Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqının tərkibinə qatıldı. Azərbaycan dili öz əhemmiliyətini itirdi, dövlət dili rus dili elan edildi. Xalqımız öz keşmişindən, tarixi köklərdən ayrımaq üçün onun əlifbası əlindən alındı, zorla rus əlifbasına keçirildi. SSRİ sərvətlərimizə sahib oldu, canımıza, qanımıza qənim kəsildi, milli adət-ənənələrimizdən uzaq düşdük, uzun illər istismara, təzyiqlərə

məruz qaldıq. Buna mane olmaq istəyən layiqli oğullarımız, qeyrətli qızlarımız, görkəmli ziyanlarımız kütəvə surətdə məhv edildi.

70 il imperiya əsarəti altında yaşadıq, əzildik, nə yaxşı ki, üzülmədik, sarsılımadıq. Nəhayət, yenidən istiqlala qovuşaraq üzrəngli ay-ulduzu bayraqımızı yüksəklərə qaldırdıq. Bu istiqlal bizə canımız, qanımız bahasına başa geldi. Amma 50 milyonluq Azərbaycan xalqı inanır ki, tezliklə türk oğlu ayağa qalxacaq, mənfur düşmənlərdən günahsız qanların intiqamını alacaq, istiqlal döyüşlərində şəhid düşmüş qəhrəman vətən övladlarının qanı ilə qazanılmış azadlığımızın, müstəqilliyimizin simvolu olan üzrəngli ay-ulduzu bayraqımız daima dalgalanacaq. Bu gün müqəddəs vətənimizin gələcəyi olan Azərbaycan gencəri—bütün xalqımız azadlıq nəğməsi oxuya-oxuya bu bayraq altında zəfər yürüşünə başlamışdır.

Tahire ŞƏFIYEVƏ,
Qəbələ Rayon Tarix-Diyarşunaslıq Muzeyinin eməkdaşı.

Muzeydən başlanan tədbir

Dahi şəxsiyyətin xatirəsinə həsr edilmiş «Gül bayramı»nın qeyd edildiyi may ayı bayramları ayı kimi uşaqların ən çox sevdiyi aylardandır.

Şəhər 3 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasında tez-tez bu səpkili tədbirlər keçirilir, uşaqların iştirakı ilə müəyyən yerlərə gəzintilər və ekskursiyalar təşkil edilir.

Uşaqların bu ilki ilk ekskursiyası xoş əhval ruhiyyə ilə Heydər Əliyev muzeyindən başlandı. Uşaqlar ulu öndərə aid bir çox məlumatlar dirləndikdən sonra tablolara baxdılar, film izlədilər və sonda vətənə, anaya və Heydər Əliyevə aid bir neçə şer parçaları söylədilər.

Ulu öndər, ümummilli li-

der Heydər Əliyevin anasının ildönümlərinin bağçadan olmasının 90 illik yubi-

leyi münasibətlə bağçamızda tədbir—ədəbi-bədii kompozisiya keçirilmişdir.

Tədbir bağça işçilərinin və uşaqların ulu öndərin adını daşıyan Heydər Əliyev parkına gedib, ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi öünüə gül qoymaları ilə başlandı, sonra uşaqlar şer söylədilər və şəkil çəkdirdilər.

Tədbir bağçada davam etdirildi. Tədbirin aparıcısı L. Kərimova ilk sözü bağçanın müdürü N. Əfəndiyevaya verdi. N. Əfəndiyeva Heydər Əliyevin anadan olma-

keçirilməsini təşkil etdikləri

deynləri də iştirak edirdilər.

Həmidə SƏFƏROVA,

3 sayılı körpələr evi-uşaq

bağçasının tərbiyəcisi.

Dahi şəxsiyyət

Elə şəxsiyyətlər var ki, varlığı ilə tarix yazırlar. Əsrlər keçsə də yadداşlardan silinmirlər. Heydər Əliyev də belə şəxsiyyətlərdən idi. O, Azərbaycanın tekce tarixinə yazılmayıb, həm də bəxtinə yazılıb. Millətin mənəvi dəyərlərinin daimi yaşaması, qorunması, unudulmaması yolunda fədakarcasına çalışmaq çox çətin olسا da, ulu öndər bütün fəaliyyəti boyu bu missiyani şərəflə yerinə yetirmişdir.

Ölkəmizin hər yerində ulu öndərin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlər keçirilir. Belə tədbirlərdən

biri də Qəbələ şəhər Pərviz Osmanov adına 2 nömrəli tam orta məktəbində keçirildi. Tədbiri giriş sözü ilə məktəbin dərs hissə müdürü Elmira Məsimova açdı, tədbir iştirakçıları ilə ulu öndər haqqındaki fikirlərini bölüşdü. Məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi Vüsələ Namətova çıxış edərək ulu öndərin ölkəmiz, xalqımız üçün etdiyi misilsiz xidmətlərdən danışdı.

Sonra Heydər Əliyevin həyat və yaradıcılığını əks etdirən film nümayiş etdirildi. Şagirdlər ədəbi-bədii kompozisiya ilə tədbiri daha da rəngarəng etdilər.

Ulu öndərə həsr olunmuş şeirlərə tədbir yekunlaşdı.

Məlek QURBANOVA,
Qəbələ şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin tarix müəllimi.

Ümummilli lider

Heydər Əliyevin xatirəsinə

Mixliqovaq kənd inzibati ərazi nümayəndəliyində ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr edilmiş iclas keçirilmişdir. İclasda Kənd inzibati ərazi nümayəndəsi Səbuhi Nəbiyev Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən, onun Azərbaycanın müasir tarixindəki rolundan söhbət açmışdır. O, vurğuladı ki, bu böyük insan müstəqil Azərbaycanın Prezidenti olarkən indiki müasir, güclü və iqtisadi baxımdan inkişaf etmiş ölkə üçün baza yaratmışdır. Sonra natıq qeyd etdi ki, Heydər Əliyev bu gün aramızda yoxdur. Lakin o bütün həyatını həsr etdiyi qüdrətli Azərbaycan yaşıyır.

Tədbirdə çıxış edənlər Həsənbala Həşimli, İlham Şirinov, Ağaməcid Əzizov və başqaları Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi dövründə gördüyü məsilsiz işlərdən danişdilar.

Sonda iştirakçılar ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini əks etdirən sənədlə filmə baxmışlar.

Oqtay MƏMMƏDOV.